

Листериоза +

Дефиниция

Листериозата е **зоонозно** бактериално заболяване, характеризиращо се с **нервни разстройства** и **аборти** при възрастните и **септицемия** при агнетата.

Етиология

Причинява се от няколко вида от род **Lysteria**:

- L. **monocytogenes**
- L. **ivanovii**
- L. **innocua**

Листериите са интрацелуларни грам-положителни пръчици са **широко разпространени** в природата поради свойството им да се развиват при почти всякакви условия.

Заболяване възниква **само при** наличието на **предразполагащи фактори** като първично заболяване, бременност или някаква имуносупресия.

Епидемиология

Възприемчиви животни са всички видове **топлокръвни** (включително и човека) и някои **студенокръвни**.

Най-често носителство на листерии има при **гризачите**, като в някои случаи те могат да боледуват и с изразени клинични признаци.

Заразяването най-често е **алиментарно**, при изхранване със заразени фуражи, като на първо място сред тях е **силажа** – затова болестта е известна и като *Silage disease*. В силажа листериите попадат чрез заразени тревни растения и царевични стебла, заразени с фекалии на гризачи и други животни.

Поради изхранването на силажи през зимните и пролетните месеци, заболяването при овцете има ясно изразена пролетна сезонност - **февруари-май**.

Патогенеза

Основен начин за проникване на листериите в организма е през лигавицата на храносмилателния тракт, откъдето постъпват в кръвта и преминават **през плацентарната бариера** и **през мозъчната бариера**, където предизвикват менингоенцефалит.

Клиника

При овцете листериозата се проявява в три форми:

1. менингоенцефалитна
2. абортивна
3. септицемична

При свинете

1. невропаралитична (главно тази форма)
2. септицемична

Менингоенцефалитна - температура до 42°C, както и с периоди на възбуда и покой, неkoordinирани движения, парези и парализи, устата остава отворена, а езикът изпада, животното прави плавателни движения с крайниците. Краят е почти винаги летален.

Абортивна - настъпва прекъсване на бременността в последната третина.

Септицемична - обикновено при младите и обхваща едновременно много животни - ензоотия. Повишаване на телесната температура, появява се **диария** примесена с кръв, развоят е от няколко дни, а леталността е висока.

Диагностика

Въз основа на епидемиологичните данни, клиничните признаци, патологоанатомичната находка и лабораторните изследвания.

Винаги, когато се изхранва със силаж и има заболявания с нервни признаци или абрти, има основание да се подозира, че се касае за листериоза.

силаж + нервни признаци + абрти → листериоза

Подходящи материали за изследвания са:

- **мозък**
- **фетуси**
- черен дроб
- **кръв**

Диагностични методи:

- **бактериологично** изследване - което може да бъде микроскопиране или върху агар.
- **PCR**
- **хистологични** изследвания
- **серологични** изследвания - макар че са с по-малко значение заради пост инфекциозните антитела.

Лечение

Лечението е главно чрез **антибиотикотерапия**, като се използват бета-лактамни антибиотици - пеницилини и цефалоспирини

При менингоенцефалитната форма лечебен ефект се постига рядко.

Превенция и контрол

Профилактичните мерки включват недопускане на изхранването на развален или неправилно съхраняван **силаж** с рН над 4,5.

Също така трябва да се провеждат и **дератизационни мероприятия**.

При избухване на заболяването се **изолират болните** и се лекуват.

За имунопрофилактика са изработени инактивирани и живи **ваксини** от щамове на *L. monocytogenes*, които се прилагат при здрави животни подкожно.